

På grund af dessa skäl och med fäst afseende på den nu rådande tryckta penningställningen i landet, vågar jag vördsamt föreslå, att Riksdagen måtte besluta

att ändra 32 § 2 mom. i gällande reglemente för riksbankens förvaltning så, att momentet erhåller följande ändrade lydelse:

Lånen återbetalas medelst erläggande hvar *tolfte* månad etc. (lika med nuvarande lydelse).

Om remiss till bankoutskottet anhålles.

Stockholm i januari 1895.

Nils Wallmark.

N:o 94.

Af herr **O. Erickson** i Bjersby m. fl., om *ändrade tullsatsers å malen och omalen spanmål.*

Då 1892 års Riksdag af allbekanta skäl ansåg sig böra nedsätta tullsatserna å malen och omalen spanmål, voro nog de flesta ense derom, att denna nedsättning endast skulle vara tillfällig, och att tullsatserna genast åter borde höjas, då nedgång i spanmålsprisen gjorde det nödvändigt. Oaktadt oerhörda prisfall å alla jordbruksprodukter, har emellertid den vidtagna sänkningen af jordbrukstullarne hotat att blifva beständig till stor skada för jordbruket. Rågen, som på Stockholms börs den 1 september 1891 noterades 19,50 à 20 kr. pr 100 kilogram (rysk vara kr. 21,00), hade redan på hösten samma år fallit något i pris, ända ned

till 17 kr. i oktober, men noterades åter den 1 december samma år 19 à 20 kr. Det var på grund af dessa höga pris som sänkningen beslöts. Men redan den 1 juli 1892 noterades råg å Stockholms börs blott 15 à 15,75 kr. pr 100 kilogram, hvilket pris derefter sjönk till 12,25 à 11,50 kr. den 2 september samt 11,50 à 11,25 kr. den 2 december. Oaktadt detta prisfall och den tydligt spårade tendensen till ytterligare prisfall vidtog icke 1893 års Riksdag någon åtgärd i syfte att förebygga förluster för jordbruket, orsakade af konkurrensen utifrån. Först vid 1894 års riksdag kom denna sak allvarligt på tal genom motioner i båda kamrarne, hvilka motioner dock icke föranledde någon Riksdagens åtgärd.

Spannmålsprisen hade emellertid ytterligare fallit, och det förspordes från snart sagdt alla håll, att jordbruket befann sig i nöd. Den 3 april 1894 noterades råg å Stockholms börs ännu 9,60 à 9,40 kr. pr 100 kilogram, den 3 juli 9,25 à 9,60, kr. men den 4 september blott 8,50 à 8,75 kr., den 2 oktober 8,25 à 8,00 kr., hvarefter priset steg till 8,60 à 9,00 kr. den 4 december.

Den skyddsvänliga befolkningens i landet hopp stod under hela tiden från riksdagens slut till regeringen, att hon skulle med de utvägar, som stodo henne till buds, och med hänsyn till detta oerhörda prisfall, tråda hjälpande och räddande emellan. Men denna förhoppning blef icke förverkligad så tidigt önskvärdt varit. Först efter en spanmålsimport, hvilken i vårt land torde vara enastående, har regeringen för ett par veckor sedan påbjudit en höjning af spanmålstullarne, hvilken höjning emellertid ej kan för landets jordbrukare och de näringar, som af dem äro beroende, medföra åsyftad verkan att förekomma jordbrukets nuvarande betryck, dels enär den med afseende å tullsatserna å omalen spanmål ingalunda motsvarar jordbrukets behof och dels derigenom, att den af regeringen antagna proportionen mellan tullsatserna å omalen och malen spanmål i väsentlig mån förringar verkan af det skydd för jordbruket, som tullsatsen å omalen spanmål är afsedd att åstadkomma.

Vi anse oss icke behöfva framlägga några statistiska uppgifter öfver ökad införsel, icke heller ingå i vidlyftiga bevisningar af den tvingande nödvändigheten deraf, att landets förnämsta näring erhåller ökad skydd mot utländsk konkurrens, ty det har härutinnan redan blifvit så mycket sagdt och skrifvet, att en utförlig motivering torde vara öfverflödig. Vi vilja dock påminna derom, att, under det nästan alla landets industrier erhållit ökad skydd, under det att deras tillverkning under de senare åren stigit icke obetydligt och derigenom ett så rikligt tillskott i arbets-

förtjenst tillförts de industriella arbetarne, att deras antal under sagda år ökats i betydande grad, samt under det att de aflöningar, landtbrukarne hafva att utgifva till sina arbetare, stigit ganska betydligt, så arbeta landtbrukarne sjelfva under förhållanden, som äro ej blott bekymmersammare än förr utan till och med så svåra, att nöd står för dörren, och att många af vår jordbrukande klass måste gå under, om ej hjälp och tillräcklig hjälp tillføres densamma.

Väl böra stadsintressenas målsmän tänka på, att med ett tynande jordbruk äfven städernas näringar tyna bort, samt stadsarbetarne och de, som föra deras talan, ihågkomma, att, om landsbygdens köpkraft förminskas, så förminskas afsättningen af det svenska industriella arbetets produkter, utan hvilken våra svenska fabriker och handtverkare icke gerna kunna bestå.

Arbetslöshet och nöd bland de industriella arbetarne komma att följa jordbrukets nöd i spåren. I andra europeiska länder har man ock insett detta.

Oaktadt de vida högre tullsatsen, som i Frankrike, Italien m. fl. länder blifvit åsatta jordbrukets produkter och biprodukter, hafva de industriella klasserna i dessa länder insigt derom, att så är nödvändigt, om ej landet i sin helhet skall lida.

Till dels genom officiella rapporter från våra konsulter utomlands och till dels genom andra meddelanden är det bekant, hurusom på allra senaste tiderna till andra verldsdelar hörande länder börjat salubjuda allehanda landtmannaprodukter på den europeiska marknaden. Gynsamma förhållanden af olika slag: en jungfrulig, bördig, lättbrukad jord, lyckliga temperaturförhållanden, billiga driftkostnader och fraktpris samt ytterligt låga jordvärden m. m. göra det möjligt för dessa länders jordbrukare att utbjuda sina varor till pris, som icke äro tänkbara för produktion i Europa. Också har denna främmande tillförsel antagit allt vidsträcktare proportioner sedan uppslaget var gifvet och idén visat sig vara god. Härigenom hafva prisen på landtmannaprodukter ytterligare tryckts, och den europeiska marknaden tynges nu kontinuerligt af ett betydligt öfverskott af landtmannaprodukter. Det är för den skull klart, att de tullsatsen, hvilka t. ex. 1888 och närmaste tiden derintill voro i stånd att i någon mån skydda den svenska marknaden för import utifrån, numera äro alldeles vanmäktiga i detta afseende, och statsklokheten bjuder därför, att andra högre tullsatsen nu införas, i fall den svenska jordbrukaren skall befrias från en konkurrens, som för honom är outhärdlig.

Man har på många håll i detta syfte fäst blicken på de tullsats, som tillämpas i Tyskland, och regeringen har också för den nyss af henne beslutade höjningen användt dessa tullsats, som med afseende å råg m. m. upptaga en skyddstull af i svenskt mynt omkring 3.15 kr. pr 100 kilogram. Vi anse denna siffra för låg. De omständigheter, vi nyss anført, såsom allt mer nedtryckande spanmålsprisen, hafva redan gjort ett så lågt skydd temligen skenbart, och känt är, hurusom Tysklands jordbrukare icke äro skyddade af denna tullsats. Under sådana förhållanden bör hos oss redan nu skyddet anordnas så, att det åtminstone i någon mån motsvarar sitt ändamål.

Granskar man jordbrukarnes förhållanden i de europeiska länderna, skall man nog finna, att landtmannen i allmänhet ingenstädes står sig så godt som i Frankrike. Men så har man också der skyddat hans näring så, att han kan sälja sina produkter med en visserligen måttlig förtjänst, men med säkerhet att i första rummet få sälja. Å Frankrikes hufvudsäde, hvete, är nemligen åsatt en införseltull, som i svenskt mynt i rundt tal motsvarar 5 kr. per 100 kilogram; och ej har väl derifrån försports något missnöje med denna tullsats. Tvärtom har man der insett, huru litet det i själfva verket betyder att betala ett par kronor mer per år för brödet mot det allmänna västånd, som naturenligt blir en följd af jordbrukarens välmåga. Känt är ju också, hurusom äfven andra europeiska länder å sitt hufvudsäde åsatt införseltullar af höga belopp.

Det säger sig sjelft, att man vid ett så viktigt förehafvande som åsättande af lämpliga skyddstullar måste taga tillbörlig hänsyn till de erfarenheter, som vunnits från andra håll, då så lyckligt är, att dylika stå till buds. Förhållandena i Tyskland och Frankrike, sådana de gestaltat sig under de båda ländernas olika skyddstullsystem, äro i det fallet mycket lärorika. Tysklands jordbruk med sitt skydd, närmast motsvarande de tullsats å spanmål och mjöl, som vår regering nyligen påbjudit, lider af en tryckande utländsk konkurrens, utan att landets öfriga näringar deraf haft fördel, hvaremot Frankrikes jordbruk står sig godt i hägnen af ett väl afvägdt skydd, på samma gång landets öfriga näringar, trots det högre jordbruksskyddet med deraf följande något högre lifsmedelspris, befinna sig i den högsta konkurrenskraft.

Att, med afseende å skyddet å det af naturen vida mera styfmoderligt behandlade svenska jordbruket, inför sådana fakta åsätta importtull till lägre belopp än det dermed afsedda ändamålet kräfver, skulle icke hafva någon säkrare påföljd än en fortsatt, om än obetydligt för mildrad jordbrukskris med deraf följande alltjemt framträdande kraf på

på ett tillräckligt skydd. Och sakens beskaffenhet fordrade således i sjelfva verket en införseltull å våra hufvudspanmålsslag, råg och hvete m. m., af 5 kr. per 100 kilogram och i lämplig proportion derefter å malt, mjöl, gryn o. s. v. Kastar man nemligen en blick på de ofvan anförda siffrorna från förra årets spanmålsnoteringar å Stockholms börs, enligt hvilka råg noterats ända ner till 8 kr. per 100 kilogram, så finner man, att, äfven om det vore tänkbart, hvilket dock enligt hvad erfarenheten visat, ej är förhållandet, att tullsatsen verkade med hela sitt belopp, rågpriset vid 5 kronors sädestull och med hänsyn till den då redan gällande tullsatsen i alla händelser icke blefve högre än 11,75 kr. för 100 kilogram eller med hänsyn till förra höstens högsta börsmedelpris, 9 kr. per 100 kilogram, endast 12,75 kr. för samma quantitet. Ligger manne i dessa pris något afskräckande? Ingalunda. I sjelfva verket äro de icke ens så höga som skäligt är, och hvad landtmannen minst behöfver få betaldt, för att med någon förtjenst kunna bedrifva jordbruk; och denna förtjenst kan i alla händelser icke mäta sig med den vinst, industri, handverk och köpenskap i allmänhet beräkna att draga af sina olika förvärfskällor.

Om än således enligt vår mening lägsta beloppet af införseltull å omalen spanmål borde vara 5 kr. för 100 kilogram, vilja vi dock, med fäst afseende på den af regeringen påbjudna nu gällande tullsatsen, åtnöja oss med att yrka åsättande af införseltull å råg, hvete m. m. till belopp af endast 4 kr. för 100 kilogram. Derigenom skulle i allt fall åstadkommas en riktigare proportion mellan denna tull och nu påbjudna införseltull å malen spanmål.

Öfvergå vi då till de tullsatser, hvilka med en dylik sädestull som grund böra åsättas mjöl m. m., måste i första rummet hänsyn tagas der-till, att dessa senare tullsatser så afvägas, att vid spanmålsförädlingen in-köp af svensk vara i första rummet måste ifrågakomma. Ty sättes t. ex. mjöltullen för hög gent emot spanmålstullen, kommer det hittills rådande missförhållandet att fortfara, nemligen att stora qvarnetablissemant vid eller nära kusterna äro i stånd att, oafsedt tullen å omalen spanmål, im-portera betydande quantiteter utländsk säd, hvarigenom de hindra afsätt-ningen af svensk vara. På samma gång är det nödigt att tillse, att den svenska qvarnindustrien är i stånd att gent emot utländsk konkurrens förädla den svenska spanmålen. Med de tullsatser, som hittills tillämpats på omalen och malen spanmål, och med den mellan dessa tullsatser rå-dande proportionen, har det emellertid visat sig — något hvaröfver klagats från flera håll — att just de stora qvarnegarne importerat dessa enorma

partier af utländsk spanmål, hvilka i alltjemt växande mängd införts här i landet till skada för det svenska jordbruket. I den tullreform, som regeringen åstadkom för ett par veckor sedan, har en sådan proportion bibehållits mellan sädestull och mjöltull, att, enligt allt hvad erfarenheten lärt, samma missförhållande icke blott skall komma att fortfara, utan rent af antaga än större proportioner, derest icke Riksdagen underkastar dessa tullsatser en behöflig ändring och utjemning.

Genom 1888 års tullreform fick qvarnindustrien ett skydd af 1,80 kr. per 100 kilogram utöfver spanmålstullen eller resp. 4,30 och 2,50 kr. Under detta skydd uppblomstrade hos oss qvarnindustrien, hvadan en sådan proportion visade sig fullt nöjaktig för densamma. Med en tullsats å råg och hvete m. m. af 4 kr. per 100 kilogram, och då, såsom vi redan här ofvan framhållit, denna tullsats ingalunda skulle komma att verka med hela sitt belopp, bör 6,50 kr. per 100 kilogram vara en liberalt tilltagen proportion mellan sädestull och mjöltull. Genom denna tullsats skulle väl ett fullt tillräckligt skydd gifvas mot import af utländskt mjöl, men på samma gång skulle, såsom man kan hoppas, qvarnegaren vara hänvisad till och äfven anse med sin fördel förenligt att i första rummet förse sig med inhemsk råvara.

För staten liksom för den enskilde är det af vigt att hafva en sund och god ekonomi. Hvad staten vidkommer, vinnes detta derigenom, att dess näringar befinna sig i ett blomstrande läge. Det skydd, som staten till ernående af detta mål skänker sina olika näringar, återgälda dessa alltså på ett sätt, som för det allmänna är till den största fördel. Hvad angår Sverige, är ingen af dess näringar af en sådan betydelse som jordbruket, landets modernäring, af hvilket flertalet af de öfriga mer eller mindre beror. Befinner sig jordbruket i ett lyckligt läge, återverkar detta förmånligt utefter hela linien af förvärfsgrenar, och därför synes oss regeringens och Riksdagens pligt klar att noga vaka öfver jordbrukets bästa. Lifligt öfvertygade om den stora betydelse väl afvägda kraftiga skyddstullar i det afseendet ega, en betydelse, som vunnen erfarenhet ytterligare lagt i dagen, hafva vi härmed velat vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att, så fort ske kan, följande tullsatser måtte åsättas å:

spanmål, omalen:

a) hvete, råg, korn, majs, ärter och bönor per
100 kilogram..... kr. 4,00

b) hafre och vicker per 100 kilogram.....	kr. 1,00
c) malt, äfven krossadt, per 100 kilogram ...	» 4,50
d) andra slag, ej specificerade, per 100 kilo- gram.....	» 4,00

spanmål, malen:

a) mjöl och gryn, alla slag, per 100 kilogram	kr. 6,50
b) kli af alla slag per 100 kilogram	» 0,30
artikeln ris, oskalad eller paddy, per 100 kilogram.....	» 4,00
artikeln rismjöl och risgryn per 100 kilogram	» 6,50

Stockholm den 25 januari 1895.

Oskar Erickson.
Pehr Pehrsson i Norrsund.
Jan Eliasson.
C. E. Johansson.
Oskar Larsson.
C. J. Jakobson.
J. G. Hazén.
J. Anderson i Tenhult.
A. G. Jönsson.
Ludvig Norrby.
Aug. Peterson.
A. Per Nilsson.
Emil Baaz.
Gustaf Odqvist.
Oskar Nylander.
B. Dahlgren.
And. Andersson.
C. G. Bergendahl.
Adolf Ericson.
C. T. Lind.
J. A. Johansson i Bastholmen.
A. P. Gustafsson.

L. P. Mallmin.
Carl Anderson från Södermanland.
Carl Rydberg.
J. Ericsson.
Gustaf Anderson.
Joh. Sjöberg.
W. Bengtsson.
Magnus Andersson.
O. W. Redelius.
Per Larsson.
Nils Jönsson.
Anders Olsson.
Ax. Natt och Dag.
C. Axel Carlsson.
Elof Nilsson.
A. Magnusson.
Sten Nordström.
J. A. Johansson.
O. W. Lindh.
Pehr Andreasson.
Gustaf Bäckgren.
O. A. Johansson.